

31 MART 2024 YEREL SEÇİMLERİ

AK PARTİ İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR ADAYI PROFİL ANALİZİ

2023

GİRİŞ

31 Mart 2024 tarihinde gerçekleşecek olan Yerel Yönetimler Seçimi öncesinde, Cumhuriyet İttifakı'nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayını belirleme süreci büyük bir önem arz etmektedir. Bu bağlamda, şehrin sosyolojik, ekonomik, demografik dengeleri ve siyasi hüviyetinin doğru bir şekilde analizi, doğru aday profili oluşturmak için kritik bir adımdır. Analizin odak noktasında, İstanbul'un son 10 yılına damgasını vuran iç göç trafiği, sosyal dinamikler ve yerellik sorunsalı bulunmaktadır. Bu metinde, potansiyel adayların değerlendirilmesi ve seçilecek ismin hem Cumhuriyet İttifakı'nı güçlendirecek hem de İstanbul'un sosyal ve siyasal yapısına uygun bir profil taşıması gereklilikleri detaylı bir şekilde ele alınmaktadır.

Bu analiz çalışması, anket uygulamalarının avantajlarıyla beraber dezavantajları, yakalayabildikleriyle beraber yakalayamadıkları, Türkiye'nin siyasal hayatındaki etkenlerin çokluğu, siyasal, sosyal, ekonomik basıncın ve değişkenlerin kurumsallaşmış demokrasilerle kıyaslanmayacak kadar fazlalığı gibi sebepler göz önünde bulundurularak sonucu tahmin etmek hususunda Yapay Zeka Destekli Amaçlı Örneklemeye Metodu'nun kullanılmasının daha işlevsel olacağı kanaatiyle hazırlanmıştır.

Çalışma seçimlere yönelik tahmini ortaya koyduğu gibi bu eğilimin sosyolojik sebeplerine de değinmektedir.

Metod olarak, seçmen beklentileri ile adayların özellikleri makine öğrenimi algoritmalarıyla analiz edilerek her adayın seçmen beklentilerinin ne ölçüde kapsayacağı hesaplandığı ve adaylar arasında bir sıralama yapıldığı bir yapay zeka aracı kullanılmıştır. Amaçlı Örneklemeye Metodu, disiplinler arası bir yaklaşımı mecburi kılarak çıkan sonucun sosyal, iktisadi ve siyasal dinamikleri beraber ele almaktadır.

İSTANBUL ÖZELİNDE 31 MART 2024 SEÇİMLERİNİN SOSYOPOLİTİK KRİTİĞİ

31 Mart 2024 tarihinde gerçekleşecek olan Yerel Yönetimler Seçim’inde “Cumhur İttifakı’nın, özelde de AK Parti’nin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayının kim olacağı” sorusundan önce “doğru aday profili nasıl olmalıdır” sorusunun makul cevabı, şehrin sosyolojik, ekonomik, demografik dengeleri ve siyasi hüviyetinin doğru bir şekilde analizi ile mümkün olacaktır.

- Cumhur İttifakı’nın sağlıklı bir vasatta idamesi, ülke içinde ve uluslararası satıhta yaşanan gelişmeler ışığında elzemiyeti, tartışmaya mahal olmayacak kıymette bir zarurettir.
- Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyeleri’nin olası kazanılamama durumu, hali hazırdaki muhalefeti (başta 2023 Genel Seçim sonuçlarının tesiriyle dağılan Millet İttifakı unsurlarını) güçlendirirken, aksine Cumhur İttifakı’nın 28 Mayıs 2023 tarihinde seçmenden gördüğü teveccüh neticesinde husule gelen moralin hızlı bir şekilde zayiine sebep olacaktır.
- Cumhur İttifakı’nı dağılma eşiğine sevk edebilecek muhtemel demoralizasyon riski bir şekilde yönetilebilir olsa da daha büyük risk İstanbul Büyükşehir Seçimini tekrar kazanan İmamoğlu vakası olacaktır.
- CHP Kongresi sonrasında gölge genel başkan hüviyeti ile muhalefeti tanzim eden İmamoğlu, 1 Nisan sabahında Türkiye siyaseti açısından gerçekliğinin çok üstünde bir siyasi figüre dönüşecektir.
- 2028 seçimlerinin zamanında yapılacağı varsayımıyla düşünüldüğünde bu vaziyet İmamoğlu’nu, en güçlü Cumhurbaşkanı adayı kılacaktır.
- Bu evsafa bir kimliğin Türkiye’yi yönetmesi, son yaşanan olaylarla dünyada kesifleşen negatif enerjinin bilinçli bir şekilde Ortadoğu coğrafyasına kanalize edilmesiyle de ülkemiz için (Ukrayna örneğindeki Zelenski) büyük bir risk anlamı taşıyacaktır.

İstanbul son 10 yıl içinde iç göç trafiğinden kaynaklı sosyolojik fay hatlarının oturduğu, bu hakikatten mündemiç daha çok beyaz yakalıların sosyal ve hatta siyasal gündemi belirlediği, mavi yakalılar ve üniversite öğrencileri ile de siyasi atmosferin şekillendiği bir hüviyete evrilmiştir. Bu mahiyet, analizi doğru bir şekilde yapılmadığı takdirde AK Parti ve tayin edeceği stratejiler açısından mühim bir risktir.

Diğer bir husus ise siyasetin işleyişi ve neticelerinin nicel ve nitel tekamülündeki yerellik sorunsalının siyasal analizlere tam yansımama halidir. Birçok şehirde aday tensibinde yerellik gerçekliği ve buna müstenit yerel dengelerin gözetilmesi hususen gerekmektedir. Bu gereklilik dile getirilmeye dahi gerek duyulmayan bir gerçekliktir. (Bayburt'a Bayburtlu aday olmalı gibi...)

Siyasetçi açısından İstanbul bu tür bir kritikten istisna ve hatta 81 il içindeki tek istisna olarak ayrı bir yerde görülmektedir. Bu durum aileden İstanbulluluk olgusunun zayıflığı ile alakalı bir kritikten mülhem örtük bir kolaycılıktır.

Denildiği gibi İstanbul için aileden İstanbulluluk, keyfiyet ve kemiyeti itibari ile siyasal hesaplamalarda dikkate değer bir parametre değildir. Ve fakat bu gerçeklik, olmadığında yeri boşluk olan bir hususiyeti de işaret etmez. Çünkü eşya boşluk kaldırmadığı gibi olmayanın yerinde bir olan mutlaka vardır. Mesele bahsi yapılan boşluğun yerine ikame olan nedir sorusunu doğru bir düzlemde sorabilmektedir.

Yapılan analizlerde görüldüğü kadarıyla "Doğu Karadeniz nüfuz ve nüfusu" İstanbul siyasetinde diğer illerdeki yerlilik olgusunun yerini kapsayan fakat analizi ve tespiti yapılamayan egemen bir gerçekliktir.

Doğu Karadenizlilerin adeta anavatanı Trabzon, Rize, Artvin, Gümüşhane, Bayburt, Ordu, Giresun ve çeperidir. Ve fakat Doğu Karadenizlilerin vatani İstanbul'dur. İstanbul için Doğu Karadenizlilik en azından siyasi tahlillerde yerliliğin yerine ikame edilmesi gereken başat hususiyettir.

Bahsi ifade edilen gerçekliğe ilaveten kökeni Sivas, Kastamonu, Erzurum, Erzincan gibi şehirler olan İstanbul'daki mukim popülasyon, mevzu siyaset ve rey verme pratiği olduğunda, Doğu Karadenizlilere ittiba ederken, Doğu Karadenizlilerin aynı eğilimde olmadıkları yapılan saha çalışmalarında ortaya çıkan önemli bir veridir. Ayrıca Kürt kökenli bir seçmen Doğu Karadenizli bir adaya oy verebilir bir yaklaşımda iken, Doğu Karadenizli bir seçmen aynı relaksiyete sahip değildir.

İstanbul'da siyasi hayatta legal veya illegal örgütlü tüm yapıların birlikte hareket edebilme kabiliyeti, STK'lar ve iş dünyası, taahhüt sektöründen sanayiine tüm ekonomik evren, sanat ve spor dünyası da dahil Doğu Karadenizliliğin baskınlığı yadsınamaz bir gerçekliktir.

Yaygın durumda olan İstanbul ve Ankara'yı "güçlü adayımız yok" savı üzerinden "alamayacağız" rehaveti, dağılan Millet İttifakı unsurlarının güç kaybına maruz olduğu, özellikle CHP ve İYİ Parti'nin kendi içlerinde de rehavete düştüğü bir ortamda yakında olan kazanma imkanını uzaklara itecektir.

İşaret edilen hususlar muvacehesinde doğru isme doğru kriterler ile ulaşılması iyi bir etüt ardınca mümkündür. Bu bahiste İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Adayı olacak kişinin AK Parti ve MHP'yi yani Cumhuriyet İttifakı bileşenlerini bir bütün olarak çevreleyebilirken İstanbul şehrinin sosyal, siyasal ve demografik gerçekliklerine mütenasip özellikleri taşıyan bir kişi olması gerekmektedir.

Yapay Zeka Destekli Amaçlı Örneklem Metodu ile yapılan çalışmada İstanbul Belediye Başkan Adayına dair 15 husus öne çıkmıştır;

1

Geçmiş gayet muhkem olmakla birlikte Ekrem İmamoğlu'nun seçildiği yerel seçim esnasındaki tutum ve alışkanlığa evirilen pratikten sonra Doğu Karadenizli aday sorunsalı dikkat edilmesi gereken en önemli parametre haline gelmiştir.

İstanbul diğer iller ile kıyaslandığında metropol hüviyetine haiz şehir olmakla birlikte Doğu Karadenizlilik şehrin siyasi hayatında en güçlü sosyolojik ve dolayısı ile demografik umde haline gelmiştir.

Bir önceki seçimde bu realitenin yeteri oranda dikkate alınmaması ardınca Doğu Karadenizli bir belediye başkanının mevcudiyeti bu duyguyu pekiştirmiştir.

2

Aday AK Parti ve MHP'yi, özellikle Seküler Milliyetçi kitleyi de içeren bir mahiyette milliyetçi muhafazakâr veya muhafazakâr milliyetçi kesimi birlikte konsolide edebilecek bir kişi olmalıdır.

3

Adayın AK Parti ve MHP'ye mesafeli kesimden oy alabilecek bir profilde de olması gerekmektedir. Pratikte muhalefet tarafından yoğun oy alınan ilçelerden oy artışını sağlamak zorundadır.

Hususen Cumhur İttifakı ile mesafeli kitleyi iten ve hatta kendi adaylarına dair motivasyon sağlayan çatışmacı kimliklerden (İstanbul'da Tefik Göksu örneği, Ankara'da Murat Köse örneği) kaçınılmalıdır.

4

İstanbul Türkiye genelinde eğitim seviyesinin en yüksek olduğu illerin başında gelmektedir. Bu nedenle aday, eğitimi ile temayüz etmelidir.

5

İstanbul tabiatı itibari ile diğer şehirler ile kıyaslandığında dinginliğe meyleden tabiatta bir şehirdir. Bu dönüşümde beyaz yakalıların şehrin tüm alanlarında egemen duruma gelmesi, mavi yakalılarının da beyaz yakalılarının sosyalizasyonuna açık olması önemli bir etkidir.

Aday, çatışmacı olmayan dingin bir karaktere sahip olmalıdır. Şehrin tabiatı bu ruha evirilmekte olduğu için bu hususiyet aday ile yakalanmalıdır.

6

Adayın ideolojik kutuplardan uzak ve merkezde bir figür olması önemlidir. (İmamoğlu örneği de bu çıktıyı teyit etmektedir.) Dolayısı ile karşı mahalleden bir transfer acizetine düşmemek kaydı ile siyasetin merkezine yakın sağ tandanslı, milli tutumu da içeren bir tercih gayet işlevsel olacaktır.

7

Aday'ın MHP tabanında sahiplenilebileceği ve AK Parti ile bir şekilde teması olmuş bir kişi olması gerekmektedir. Ayrıca Kürt ve Alevi seçmeni de itmemesi gerekmektedir.

8

Aday ulusal ve hatta uluslararası bilinirliği olan bir kişi olmalı, topluma tanıtmakla zaman kaybedilmemelidir.

9

Adayın medya-reyting değerinin olması, ekranı hitabet ve duruşu ile doldurabilmesi gerekmektedir. Hikayesinin, siyasal eğilimi son zamanlarda "en baskın etkileyen" genç seçmen nezdinde karşılığının olması gerekmektedir.

Son zamanlarda yapılan araştırmalarda geçmişe nazaran ebeveynin çocuklarını siyasal reylerinde etkilemesinin aksine gençlerin üst kuşakları siyasal kararlarında daha fazla etkiledikleri gözlemlenmektedir.

10

Adayın entelektüel kesimde, elitlerde, sanat ve akademik dünyada ve özellikle sosyal medyayı etkin kullanan "yeni tip genç lider" profiline sahip kitle nezdinde sempatik olması gerekmektedir.

11

Adayın üniversiteleri (akademisyenleri) ve üniversite öğrencilerinin desteğini alması önem arz etmektedir.

Seçimin yapılacağı tarihte üniversiteler açık olup, üniversite öğrencileri de seçimlerde İstanbul'da oy kullanacaklardır. İstanbul'da üniversiteli sayısının toplam oyun neredeyse %10'una tekabül ettiği gerçeğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

12

Aday, seküler kitlenin sempatisini çekebilirken, milliyetçi muhafazakâr kesimi itmemelidir. En azından seküler kitleyi taraftarlık penceresinden uzak tutarak, aday hakkında düşündürebilmesi gerekmektedir.

13

Adayın üzerinde ilk bakışta toplumsal önyargıların bulunmaması gerekli olup aynı esnada milliyetçi muhafazakâr kesime dair olumsuz bagajının da olmaması gerekmektedir.

14

Adayın deprem riski sebebiyle İktidar ile eşgüdüm halinde İstanbul'un rutin sorunları olan ulaşım, konut, alt yapı hizmetleri yanında "Kentsel Dönüşüm" dair gerçekliğini realize edebilecek bir dirayete müsait başarı hikayesinin olması gerekmektedir.

15

Adayın bir yerel figür olmakla birlikte gelecekte Türkiye genel siyasetinin aktörlerinden birisi olma potansiyelinin seçmen nezdinde gözükür olması, eğitimi, kalifikasyonu ve kariyerinin bu duruma müsait olması gerekmektedir.

ADAY DEĞERLENDİRMELERİ

Yapay Zeka Destekli Amaçlı Örneklem Metodundan da istifade ile ortaya koyduğumuz analizimizde başlıca kriterler ekseninde ismi geçen adaylar kritize edildiğinde öne çıkan isim olan Haluk Bayraktar ve diğer adaylara dair çıktılar şu şekildedir.

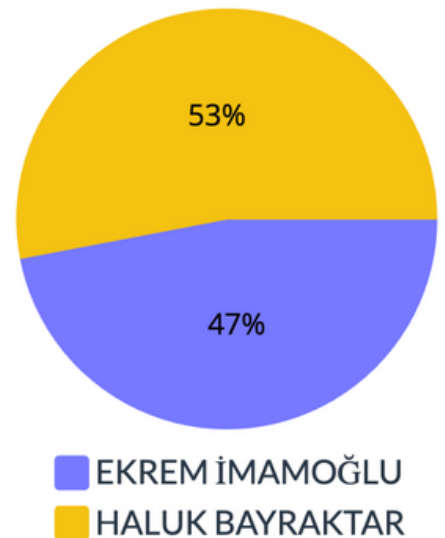
HALUK BAYRAKTAR

Son bir ay içinde ismi nadiren tartışılan Haluk Bayraktar, Amaçlı Örneklem Metodu ile yaptığımız, yapay zeka destekli çalışmamızda bahsi geçen tüm kriterlere uygunluğu itibari ile dikkate şayan bir aday adayı olarak öne çıkmaktadır.

Toplumsal algıdaki yeri, başarısının kendinden menkul oluşu, hitabeti, duruşu, milliyetçi muhafazakâr kitleye dair birleştiriciliği, akademik hayatının Erbakan Hoca tadındaki masalsılığı ve iş hayatının Türkiye’de ve İstanbul’daki serencamı, ulusal ve uluslararası bilinirliğine rağmen popülist tutum ve algıdan uzaklığı çalışmamızda öne çıkan hususlardır.

İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlarının Cumhurbaşkanı adaylığının neredeyse doğal aday oluşu gerçekliği de önemli bir parametre ve potansiyel olarak değerlendirilmelidir.

31 Mart 2024 Yerel Yönetimler Seçiminde Cumhur İttifakı’nın İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Adayının vasıfları ne olmalıdır sorusu, kazanacak aday ‘kim olmalı’ sorusunun cevabına dair doğru yaklaşım olacaktır.

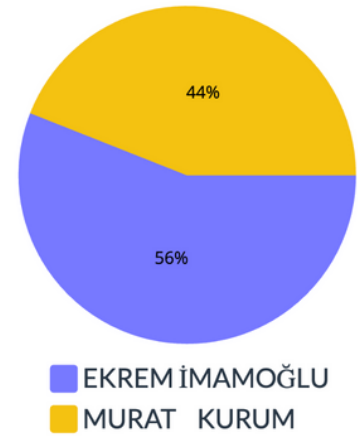

Aday profili olarak Haluk Bayraktar, İstanbul'un şehir tabiatının karşılığı olarak ön plana çıkmaktadır. İstanbul şehrinin istedikleri ile Haluk Bayraktar'ın profili bütünleşmektedir. İlaveten beklentilerin dışında muhalefeti adeta ters köşeye iten sürpriz bir isim olması medya değeri açısından da dikkate calip olacaktır.

MURAT KURUM

Teşkilatta ve halkta bilinirliği ve karşılığı var. Murat Kurum ismine dair öne çıkan husus deprem korkusu ve kentsel dönüşümle ilgili beklenti olarak öne çıkmaktadır.

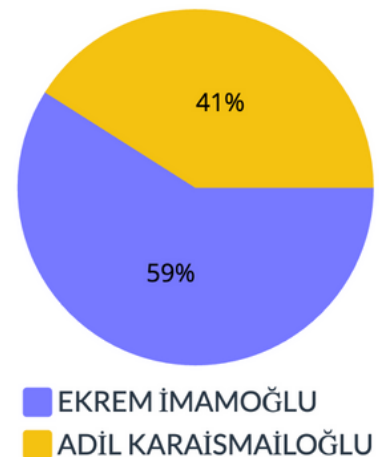
Murat Kurum sempatik bulunmakla beraber bir siyasetçiden çok teknokrat ve bürokrat görüntüsü arz ediyor. Siyasal iletişim açısından yeterli görülüyor.

İstanbul'la teması İstanbul milletvekili olması ve bu kimliğin hali hazırda tam olarak yerleşmemesi öne çıkan verilerden bir tanesidir. Karadeniz nüfuzu ve nüfusunun güçlü olduğu İstanbul'da Konya kökenli olması önemli bir handikap olarak karşımıza çıkmaktadır.

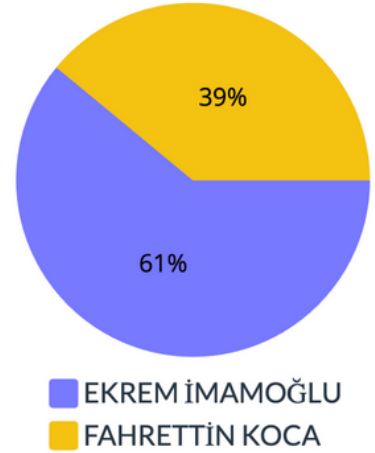
ADİL KARAIŞMAİLOĞLU

Adil Karaismailoğlu'nun İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde uzun yıllar bürokrat olarak çalışması, akabinde ulaştırma bakanlığıdaki performansı, artıları olarak göze çarpmaktadır. Ayrıca Trabzonlu olması İstanbul'daki Karadenizlilik olgusu açısından pozitif bir etki oluşturmaktadır. Adil Karaismailoğlu'nun siyasetçi kişiliğinin toplum nezdinde öne çıkmaması, iletişimde zayıf kalması dezavantajları olarak öne çıkıyor.

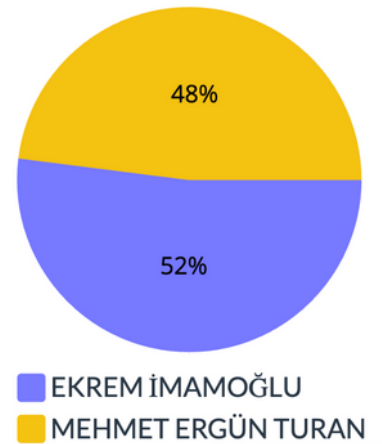
FAHRETTİN KOCA

Fahrettin Koca'nın Sağlık Bakanı kimliği, pandemi dönemi performansı ile toplum nezdinde bilinen bir kimlik olması olumlu bir hava oluştururken İstanbul ile siyasal bir bağ kuramaması, iletişimi, Kürt kimliği ve İstanbul'u önemli bir siyasal odak teşkil etmeyen Konyalılığı dezavantajları olarak öne çıkmaktadır.

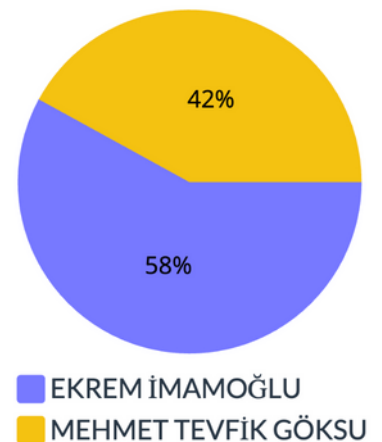
MEHMET ERGÜN TURAN

TOKİ Başkanlığı, İBB Grup Başkanvekilliği, Fatih Belediye Başkanlığı tecrübesi ve toplum nezdinde başarılı belediye başkanlığı algısı, iletişim ve tanınırlık konularında ilçe belediye başkanlığı için yeterli bir donanımına sahip olduğu gerçeğini ön plana çıkartmaktadır. Ancak, Büyükşehir Belediye Başkanlığı için belirli deneyim ve tanınırlık düzeyinin henüz istenilen seviyede olmadığına dair bir algı mevcuttur. Belediyecilik tecrübesi ve toplumla etkileşim kapasitesi ilaveten teşkilatlardaki bilinirliği dikkate alındığında öne çıkan isimler içerisinde Mehmet Ergün Turan görünmektedir.

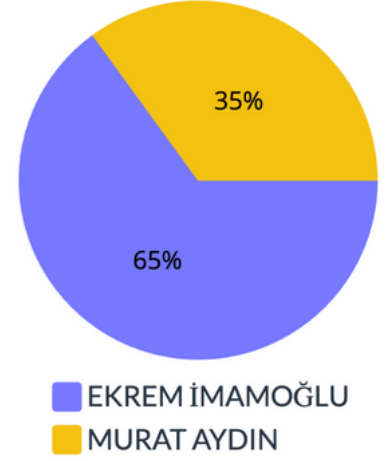
MEHMET TEVFİK GÖKSU

İBB Grup Başkanvekilliğinde etkili bir dönem geçirmesi bir yönüyle olumlu görünmektedir. AK parti teşkilatları tarafından beğeniliyor olması öne çıkan bir husus olmakla beraber Karadenizli olmaması ve İmamoğlu ile sürekli bir tartışmanın (doğal olarak) içinde olması dezavantaj gibi görülüyor.

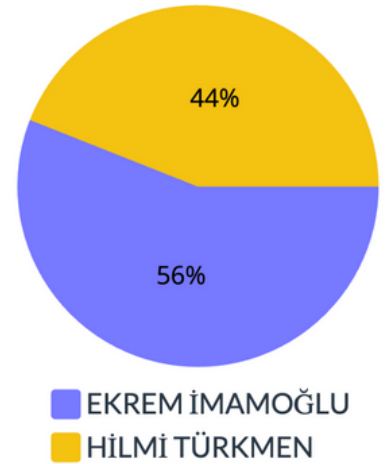
MURAT AYDIN

Beykoz Belediye Başkanı olan Murat Aydın 4 dönem Zeytinburnu belediye başkanlığı yaptıktan sonra Beykoz'dan aday gösterilmiştir. Giresunlu. Belediyecilikte başarılı. İBB için bir abi modeli olarak ve işi başarması açısından olumlu tepkiler almasının yanında yaşı itibarıyla dezavantajlı olduğu kanaati bulunmaktadır.

HİLMİ TÜRKMEN

Üsküdar Belediye Başkanı. Trabzonlu. Gençlerle ilgili çalışmaları çok ilgi çekmektedir. Uyumlu bir yapısı olması, gençlerdeki karşılığı, kentsel dönüşümde yaptığı çalışmalar avantaj olarak söylenmektedir. Büyükşehir Belediye Başkanlığı adaylığı için AK Parti ve MHP tabanını konsolide etme gerçekliği olsa da karşı taraftan oy alma potansiyeli zayıf bulunmaktadır.

SELÇUK BAYRAKTAR

Haluk Bayraktar için bahsi yapılan birçok özelliği barındırsa da Sayın Cumhurbaşkanı ile olan özel hukuku yanında Türkiye'nin savunma sanayiindeki bağımsızlığına dair potansiyel gerçekliği toplum nezdinde Selçuk Bayraktar'ın siyaset dışı kalmasının daha işlevsel olacağı öne çıkan en mühim çıktı olarak değerlendirilmektedir.

